

מההכרות הפנימיות, המתעוררות ועולות בלבם של צדיקי הדורות, נשמתם מתעלה, ואורה מתגדל, ועם גדולת אורה והתגברותו, מתגדלת היא האורה הפנימית של כל הנשמות כולן.

הקשר הנשמתי של כל ישראל, שיש הרבה צינורות מקלחים זיו חיים מאחד לחבירו, ולמעלה למעלה, ישנה אחדות גמורה בצרור החיים השרשי שלהם, פועל הוא, שהעליה האורית בוקעת היא על ידי הארתם של צדיקים בכל הנשמות כולן, בין שמרגישים אותה התוספת הרוחנית, בין שאין מרגישים אותה. מובן הדבר, שהקישור הנפשי, שעל ידי החבה, האמון, הכבוד, והדבקות המעשית, חשק ההשתוות, וחמדת ההתבסמות, פותח את הצינורות הרוחניים יותר ויותר, ומחזק את הקשר העצמי השרשי יותר. וההתעלות עוברת בבהירות ובפעולה נפלאה, מאישיות יחידית גדולה על הכלל כולו, הסמוך סמוך יותר, והמקושר ביותר לפי ערכו כך הוא עילויו.

אבל עיקר חטיבתה של ההתעלות באה היא גם מעצמה, ומתוספת על ידי עומק החפץ של הצדיקים עצמם, שההטבה המוחלטת, והארת הכל, היא נקודת חשקם.

ומקשר הנקודה שבכנסת ישראל יוצאת אורה גם על כל הנשמה, ועל כל רוח ונפש. והאורה הפנימית מאירה לכל צלם אלהים של כללות האדם, ולהאחדות הכללית של חיי החיים, ויסוד החיים העלומים שבכל השדרות.

ההכרה הפנימית העליונה, שמתנשאת בתוכן הלב, של חסידי עליון, הגבורים הטהורים, מעלה היא את הכל, ומדשנת את הכל, בעדינות ובברכת שלום, ומעוז של קדושת הקיום בקישור הטוב המוחלט. והשמרים הולכים ויורדים, ושמרי השמרים הולכים וכלים. והאור הטהור של החיים הטהורים, נושאי היושר, הסידור, הצדק, החכמה, התרבות, הדרך-ארץ, הידידות, הבריאות, הנקיון, הנצחיות, הקדושה, האהבה, האמונה, והברכה, וכל ענפיהם הטובים, והמשובחים, הוא הולך ומתעלה.

ולקשר עליון של עבודת קודש זאת, שהוא מעין ההולך ומתגבר, הולך ומתברך, בהמוני המונים, של ידיעות, הכרות, הרגשות, זמירות ושירות, עז וחיים, צהלה וחדוה, גבורה ותפארת, חידוש רוח ונפש, התנוצצות זיו והוד של נשמה, הגבה למעלה למעלה, הולכים צדיקים נבוני לב ומתקשרים, בכל עת ובכל רגע בעבודת קדשם, המחשבית, ההרגשית, המלולית, והמעשית. והם הולכים ועולים, הולכים ומתגברים. וכל מכשול אשר ימצא על דרכם, הכל מתהפך לטובתם ושכלולם. כי עם אבני השדה בריתך וחית השדה השלמה לך, ותגזר אמר ויקם לך, ועל דרכיך נגה אור, יתן לך כלבבך וכל עצתך ימלא.

פְּעֻלַת הַיְדִיעוֹת הַסּוּדִיּוֹת

סו

הַיְדִיעוֹת הַסּוּדִיּוֹת הַיּוֹתֵר עֲלִיוֹנוֹת אֵין מִגְמַתָן לְהַתְּפַשֵּׁט בְּעוֹלָם בְּהַתְּפַשְׁטוֹת כְּמוֹת יֵת, שִׁידְעוּ מֵהֵן רַבִּים, כִּי זֶהוּ דְבַר שְׂאֵי אִפְשֵׁר. וְאִם יִדְעוּ רַבִּים מִסְּגֻנוֹן הַחִיצוֹן, לֹא יִדְעוּ כְּלוֹם בְּתוֹכָן הַפְּנִימִי, וְיִהְיֶה הַדְּבַר מְזִיק יוֹתֵר מִמָּה שֶׁהוּא מוֹעִיל. אֲמֵנָם הֵן צְרִיכוֹת לְחִדּוֹר לְכָל אֱלֹהֵי שְׁבָהֵם נִמְצְאָת סְגוּלַת עֲלִיוֹנָה שֶׁל הַסֵּת כְּלוֹת גְּבוּהָה.

וְאֵלֶּה הַיְחִידִים, בְּגִבְהַם הַרוּחָנִי, מְרוֹמְמִים הֵם אֶת הָעוֹלָם מִשְׁפְּלוֹתוֹ ע"י מִצִּיאוֹתָם לְבַד, לֹא ע"י הַשְּׁפַעְתָּם הַנִּיכְרָת. אֶת הַרְזִים הַפְּנִימִיִּים אֵינָם מַגְלִים, וְלֹא יוֹכְלוּ לְגַלוֹת. אֲבָל מֵה שֶׁהָאֹרֶה הַגְּדוֹלָה גּוֹרֵמַת בְּעַצֶּם בְּכָל כַּחַה, בְּהַתְּפַשְׁטוֹת נִיצוּצִיָּה גַם עַל כָּל מֵה שֶׁהוּא מַגּוּלָה, עַל מִבְּט כָּל עֵינַי, עַל כָּל שִׁיחָה וְתַנוּעָה, עַל מֵהוֹת הַרְצוֹן, עַל מִגְמַת הַחַיִּים, הַכָּל פּוֹעֵל, וּמַעוֹדָה, מִחֻזֵּק וּמִקְדָּשׁ אֶת הַכָּל.

גַּם הַמְּגַמָּה הַכְּלָלִית בְּהַשְּׁפַעְתָּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם אֵינְנָה הַתְּפַשְׁטוֹת לִימוּד שֶׁל דְּעוֹת, בְּדֶרֶךְ הַלִּימוּד וְהַשְּׁפַעָה הַפְּשׁוּטָה וְהַגְּלוּיָה. אֲבָל כְּשֶׁהָאוֹמָה הַזֹּאת אוֹצֵרַת יִפָּה בְּקִרְבָּה אֶת סְגוּלָתָהּ, כִּבְר הָעוֹלָם כּוֹלוֹ מִתְּעַלָּה, מִצַּד מֵה שִׁישׁ בּוֹ סְגוּלָה פְּנִימִית כּוֹזָאת, בְּאוֹצֵר הָאֲנוּשִׁיּוֹת.

היהדות בגולה, לולא היניקה שהיא מקבלת מטל החיים של קדושת ארץ ישראל לא היה לה בסיס מעשי בעצם, כ"א על ידי חזון הלב, המיוסד על ציורים של תקווה ושל הגות-יקר, מצד העתיד והעבר. אמנם יש קצבה כמה כח יש בחזיון-לב זה לשא עליו את משא החיים ולסול בכחו נתיבה לחיי עם, והקצבה נראה שכבר מלאה צבאה. ע"כ יורדת היא היהדות בגולה פלאים, ואין לה תקווה כ"א לנטע אותה במקור-חיים של חיים ממשיים, של קדושה עצמית, שאינה מצויה כ"א בארץ-ישראל. אפילו ניצוץ אחד של החיים הממשיים הללו יתיה המון גדול ורב של חיים חזיוניים. החיים הממשיים של קדושת היהדות אינם מתגלים כ"א בשיבת האומה לארצה, שהיא המסלה הסלולה לשיבתה לתחיה, וכל העליונות שברוחה ובחזון לבה יקומו ויחיו כפי אותה המדה, שהיסוד המעשי יתפוס מקום להחיות את החזיון המתעלף.

כל מה שהעולם מתבסס יותר, ורוח האדם מתפתח בקרבו, מתעוררת יותר התביעה לחיות ע"פ הרוח הטבעי שבקרבו, בקול יותר חזק. תביעה זו יש בה הרבה מן האמת והצדק, ושלמי הדעת צריכים לזככה ולהעמידה על מכונה. האדם הולך ומוצא את אלהים בקרבו, בנטיותיו הנכונות; ואפילו באותן הנראות בראש שהן

ארץ-ישראל

א

ארץ-ישראל איננה דבר היצוני, קנין היצוני לאומה, רק בתור אמצעי למטרה של ההתאגדות הכללית והחזקת קיומה החמרי או אפילו הרוחני. ארץ-ישראל היא חטיבה עצמותית קשורה בקשר-חיים עם האומה, חבוקה בסגולות פנימיות עם מציאותה. ומתוך כך אי-אפשר לעמוד על התוכן של סגולת קדושת ארץ-ישראל, ולהוציא לפועל את עומק חבתה, בשום השכלה רציונלית אנושית כי-אם ברוח ד' אשר על האומה בכללה, בהטבעה הטבעית הרוחנית אשר בנשמת ישראל, שהיא ששולחת את קויה בצבעים טבעיים בכל הארחות של ההרגשה הבריאה, ומזרחת היא את זריחתה העליונה על-פי אותה המדה של רוח הקדושה העליונה, הממלאת חיים ונעם עליון את לבב קדושי הרעיון ועמוקי המחשבה הישראלית. המחשבה על-דבר ארץ-ישראל, שהיא רק ערך היצוני כדי העמדת אגודת האומה, אפילו כשהיא באה כדי לבצר על-ידה את הרעיון היהודתי בגולה, כדי לשמור את צביונו ולאמץ את האמונה והיראה והחזוק של המצות המעשיות בצורה הגונה, אין לה הפרי הראוי לקיום, כי היסוד הזה הוא רעוע בערך איתן הקודש של א"י. האמוץ האמתי של רעיון היהדות בגולה בא יבא רק מצד עמק שקועו בארץ-ישראל, ומתקות ארץ-ישראל יקבל תמיד את כל תכונותיו העצמיות. צפית-ישועה היא כח-המעמיד של היהדות הגלותית, והיהדות של ארץ-ישראל היא הישועה עצמה.